

*Załącznik
do Uchwały Nr XLVIII/406//2006
Rady Miejskiej w Sieradzu
z dnia 26.10.2006 r.*

**MIEJSKI PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
na lata 2006 – 2013**

Zatwierdzam:

Prezydent Miasta Sieradza

Barbara Mrozowska-Nieradko

Opracował

*Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej
w Sieradzu*

Sieradz, wrzesień 2006

Opis koncepcji

Narkomania to jeden z najbardziej bulwersujących opinię publiczną problemów społecznych. Obcość kulturowa zjawiska, często dramatyczne konsekwencje brania narkotyków, zagrożenie dzieci i młodzieży – to główne przyczyny reakcji społecznych, w których dominują lęk i odrzucenie. Jednocześnie, mimo wielu wysiłków w zakresie edukacji publicznej, stan wiedzy w społeczeństwie na temat narkotyków i narkomanii pozostawia wiele do życzenia. Wprawdzie większość ludzi postrzega narkomanię w kategoriach choroby, to nadal w świadomości społecznej pokutuje wiele mitów i uprzedzeń. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w sferze zainteresowania różnych służb i instytucji, takich jak: leczenie, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, media. Każda z nich postrzega to zjawisko od innej strony. Stąd też zapewne wiele różnych sposobów rozumienia pojęcia narkomania.

Dla jednych narkoman to ktoś uzależniony od narkotyków, dla innych to osoba, która czasami używa narkotyków, dla jeszcze innych ktoś, kto obraca się w kręgach subkultury towarzyszące narkotykom. Zarówno narkomania, jak okazjonalne używanie narkotyków mogą być definiowane w kategoriach problemu społecznego. Narkomania często prowadzi do społecznej marginalizacji, współgzystuje z zachowaniami niedostosowanymi, destrukcyjnymi zagrażającymi zdrowiu i życiu. Zatacza coraz szersze kręgi, obejmując swym zasięgiem bliższe i dalsze środowisko osób używających i uzależnionych.

Badania przeprowadzone przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na próbie reprezentatywnej gimnazjalistów wskazują na:

- obniżenie wieku inicjacji narkotykowej
- miejsca szczególnej dostępności narkotyków - szkołę, dyskotekę, bar, ulicę
- szeroki wachlarz narastających problemów związanych z narkotykami – doświadczanych przez młodzież tj. problemy z rodzicami, przyjaciółmi, w szkole, konflikty z prawem
- dużą znajomość działania różnych środków przez badanych, bez świadomości skutków ich zażywania dla organizmu oraz funkcjonowania psychicznego i społecznego
- postawę akceptacji dla narkotyków i innych środków psychoaktywnych

Raport na temat nadużywania alkoholu i narkotyków przez dzieci i młodzież przeprowadzony w Sieradzu w marcu 2005 r. potwierdza wyniki badań IPIŃ i przedstawia się następująco:

Badany problem	szkoły podstawowe		gimnazja	szkoły ponadgimnazjalne
	kl IV l. badanych 164	kl VI l. badanych 174	kl.II l. badanych 230	kl.II l. badanych 350
<i>Inicjacja zażywania narkotyków</i>	1%	4%	10%	36%
<i>Miejsce zaopatrzenia w narkotyki:</i>				
dyskoteka	52%	51%	51%	54%
przez telefon i internet	31%	22%	7%	7%
na podwórku	11%	20%	29%	22%
w szkole	6%	7%	13%	17%
<i>Dostępność narkotyków na terenie szkoły:</i>				
Tak	17%	25%	49%	65%
Nie	83%	75%	51%	35%
<i>Zażywanie narkotyków przez kolegów/koleżanki - wg uczniów:</i>				
Tak	1%	11%	20%	48%
Nie	99%	89%	80%	52%
<i>Sprzedaż narkotyków przez uczniów - wg uczniów:</i>				
Tak	32%	43%	55%	72%

Nie	68%	57%	45%	28%
<i>Inicjacja alkoholowa wiek inicjacji:</i>	30%	67%	85% i poniżej oznaczonego wieku	
do 7 lat	11%	6%	4%	6%
7 - 9 lat	28%	14%	7%	5%
10 - 12 lat	61%	60%	24%	23%
13 - 15 lat	0	20%	65%	40%
<i>Miejsce inicjacji alkoholowej:</i>				
uroczystość rodzinna	82%	70%	34%	24%
ze znajomymi na podwórku	8%	9%	31%	21%
dyskoteka	4%	4%	10%	19%
prywatka	4%	7%	12%	23%
zabawa szkolna	0	5%	5%	7%
w domu pod nieobecność rodziców	2%	5%	8%	6%
<i>Rodzaj spożywanego alkoholu:</i>				
piwo	40%	47%	51%	52%
wino	49%	45%	27%	22%
wódka	6%	5%	16%	21%
nalewka	6%	3%	7%	5%
<i>Miejsce zakupu alkoholu:</i>				
sklep osiedlowy	90%	67%	73%	37%
market	5%	20%	9%	15%

dyskoteka	5%	11%	14%	26%
pub	0%	2%	4%	22%
<i>Wyniki zakupu alkoholu:</i>				
zawsze odmawiano	45%	23%	4%	3%
czasami tak, czasami nie	48%	45%	79%	62%
zawsze mogę kupić	7%	32%	17%	35%
<i>Przyczyny sięgania po alkohol:</i>				
dobra zabawa	43%	30%	44%	48%
sposób na nudę	23%	32%	22%	12%
relaks	18%	16%	18%	26%
oderwanie się od kłopotów	16%	22%	16%	14%

W tabeli zaprezentowano również dane dotyczące używania przez dzieci i młodzież napojów alkoholowych jako istotnego czynnika sprzyjającego zjawisku narkomanii. Wskazuje się jednocześnie na potrzebę łączenia działań w obszarze profilaktyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii.

Adresaci programu

- Dzieci i młodzież
- Rodzice
- Kadra pedagogiczna szkół
- Pracownicy służb, instytucji oraz członkowie organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień
- Społeczność lokalna

Cel główny:

Ograniczenie spożywania narkotyków i związanych z tym problemem szkód społecznych i zdrowotnych.

Cele szczegółowe:

1. Zmniejszanie problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych.
2. Zwiększanie świadomości i poparcia dla działań podejmowanych na rzecz społeczności lokalnej, a w szczególności dzieci i młodzieży – z zakresu zapobiegania narkomanii.
3. Zwiększanie liczby efektywnych programów profilaktycznych.
4. Zmniejszanie skali problemów dotyczących rodziny, a wynikających z podejmowania różnych zachowań problemowych.
5. Zwiększanie umiejętności i zasobów społecznych młodzieży, niezbędnych do radzenia sobie z problemami oraz wdrożenie form profilaktyki opartych na kształtowaniu dojrzałych postaw i wartości akceptowanych społecznie.
6. Promowanie zdrowego stylu życia.
7. Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Sieradza.

Zadania własne gminy i kierunki działań

Zadanie I - Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

1. udzielanie porad i konsultacji psychologicznych dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami oraz członków ich rodzin – w ramach punktu konsultacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
2. prowadzenie działań motywujących do podjęcia terapii,
3. organizowanie grup terapeutycznych i pomocy psychospołecznej dla dzieci i młodzieży eksperymentującej z narkotykami,
4. kontynuowanie współpracy z ośrodkami terapeutycznymi w celu zwiększenia dostępności do terapii stacjonarnej.

Zadanie II - Udzielanie rodzinom, w których występuje problem narkomanii pomocy psychospołecznej, prawnej i socjalnej.

1. prowadzenie bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego – w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
2. prowadzenie poradnictwa dla rodziców z zakresu: psychoedukacji, podnoszenia umiejętności wychowawczych, przygotowanie rodziny do powrotu jej członka po zakończeniu terapii,
3. organizowanie działań środowiskowych, interwencji rodzinnych, współpracy z rodzinami w miejscu zamieszkania,
4. opracowywanie materiałów informacyjnych dot. narkomanii, miejscach i formach pomocy oraz ich rozpowszechnianie,
5. systematyczna współpraca z placówkami zajmującymi się pomocą dla rodzin osób uzależnionych w zakresie diagnozy stanu aktualnego i koordynacji.

Zadanie III - Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej, szkoleniowej w zakresie wczesnej profilaktyki.

1. prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach i placówkach opiekuńczo-wychowawczych
2. dofinansowanie realizowanych programów profilaktycznych na terenie szkół oraz ich koordynacja i nadzór nad ich realizacją,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności pozaszkolnej w zakresie różnych form rekreacji i rozwoju osobistego (świetlice środowiskowe, socjoterapeutyczne, opiekuńczo – wychowawcze, kluby sportowe – organizujące czas wolny dzieci i młodzieży, stanowiące alternatywę dla zażywania substancji psychoaktywnych),
4. dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów i kolonii dla dzieci i młodzieży z programem przeciwdziałającym zachowaniom problemowym (zażywaniu narkotyków, stosowaniu agresji),
5. prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla uczniów posiadających zdiagnozowane deficyty emocjonalno – społeczne,
6. promowanie programów opierających się na pracy liderów młodzieżowych w środowisku rówieśniczym,
7. realizacja profilaktyki trójwymiarowej tj. skierowanej jednocześnie do dzieci/młodzieży, nauczycieli i rodziców

-
8. dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – terapeutycznych i socjoterapeutycznych,
 9. dofinansowywanie imprez miejskich ugruntowujących postawy promujące zdrowy styl życia, właściwe wzorce rodzinne i społeczne,
 10. wspieranie i podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z osobami uzależnionymi poprzez organizowanie i dofinansowanie szkoleń,
 11. organizowanie kampanii społeczno – edukacyjnych w środowisku lokalnym poprzez:
 - a. opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii (ulotki, broszury, plakaty),
 - b. współpraca z mediami w zakresie upowszechniania wiedzy na temat narkomanii i związanych z nią problemów oraz w zakresie promocji zdrowego stylu życia.

Zadanie IV - Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii.

1. udzielanie wsparcia finansowego i organizacyjnego autorom złożonych projektów zgodnie z zasadami określonymi ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
2. organizowanie spotkań sprzyjających zawiązywaniu lokalnej koalicji przeciw narkomanii,
3. dofinansowywanie programów i działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych, minimalizujących szkody zdrowotne oraz ich koordynacja,
4. współpraca z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:
 - a. przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży,
 - b. dokonywanie systematycznych kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych: szkoły, kafejki, dyskoteki, place zabaw itp.

Zadanie V - Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ich ze środowiskiem lokalnym.

1. udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.,

2. udzielanie wsparcia w formie reintegracji zawodowej i społecznej w ramach Klubu Integracji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
3. praca socjalna z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.

Główne czynniki wspierające realizację zadań programu:

1. Środki finansowe wyodrębnione na ten cel w budżecie miasta.
2. Świadomość społeczności lokalnej w zakresie niebezpieczeństw płynących z używania środków psychoaktywnych.
3. Brak przyzwolenia dorosłych mieszkańców miasta na chociażby incydentalne używanie narkotyków przez młodzież.
4. Wzrost zainteresowania społeczeństwa zdrowym stylem życia – wolnym od nałogów.
5. Możliwość dotarcia do dzieci i młodzieży za pośrednictwem szkół i innych placówek opiekuńczo – wychowawczych.
6. Kadra pedagogiczna i psychologiczna nastawiona na wzmacnianie umiejętności społecznych uczniów.
7. Dobra współpraca w zakresie współdziałania i wymiany informacji między służbami i instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem sytuacji kryzysowych.

Przeciwdziałanie narkomanii zakłada odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczanie szkód zdrowotnych.

Spodziewane efekty:

1. Ograniczenie popytu na narkotyki.
2. Zmniejszenie szkód społecznych i zdrowotnych.
3. Wzrost liczby dzieci i młodzieży objętych programami profilaktycznymi, pomocą psychologiczną i pedagogiczną.
4. Zwiększenie oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
5. Dogłębna analiza zjawiska.
6. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Sieradza.

Monitoring i ewaluacja programu

Wskaźniki:

1. wydatki na działania związane z rozwiązywaniem problemu narkomanii,
2. ilość osób uzależnionych i ich rodzin objętych pomocą społeczną,
3. ilość miejsc, w których osoby uzależnione mogą uzyskać pomoc,
4. ilość konsultacji przeprowadzonych z osobami zagrożonymi uzależnieniem,
5. liczba szkolnych i pozaszkolnych programów profilaktycznych,
6. dane z Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury Rejonowej, Sądu Rejonowego dot. czynów karalnych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i przestępczości nieletnich, oraz postępowań o przejawy demoralizacji.

Analiza uzyskanych danych, stałe monitorowanie sytuacji w zakresie używania i eksperymentowania z narkotykami dostarczy podstaw do planowania dalszych działań profilaktycznych oraz przesłanek do oceny ich skuteczności i wyznaczenia priorytetów do dalszej pracy.

Z realizacji zadań programowych sporządzane będą sprawozdania roczne.

Realizatorzy programu

Skuteczna realizacja programu możliwa jest tylko przy współpracy wszystkich środowisk, które mogą mieć kontakt z problemem narkomanii. Aby osiągnąć zamierzony cel, ważny z punktu etycznego, zdrowotnego i prawnego, konsolidacja działań jest warunkiem koniecznym.

Podmiotami uczestniczącymi w realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii są:

- Urząd Miasta
- Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Placówki edukacyjne: szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne
- Komenda Powiatowa Policji
- Sąd Rejonowy
- Straż Miejska
- Zakłady opieki zdrowotnej
- Organizacje społeczne

Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań są środki uzyskane z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych określonych w przepisach *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* i będące w dyspozycji Prezydenta Miasta Sieradza.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.)
3. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
4. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Sieradz na lata 2006 – 2013 (załącznik do Uchwały Rady Miejskiej w Sieradzu Nr XLI/365/2006 z dnia 29 marca 2006 r.)